



Razgovarao Zarko Ivković
zarko.ivkovic@vecernji.net

BORIS ŠČITAR



ANDREJ PLENKOVIĆ

Birači će odlučivati hoću li premijer biti ja, na čelu tima koji je dokazao da se zna nositi s velikim izazovima ili će to biti **neiskusni Bernardić**. Jasno je da nitko treći neće doći u priliku sastaviti vladu

Mi smo u koaliciji s građanima, a SDP ide s kobasičastom koalicijom jer nema snage sam izaći na megdan HDZ-u

A

ndrej Plenković, predsjednik hrvatske Vlade i predsjednik HDZ-a, ovaj je tjedan bio izvrgnut pravoj baražnoj vatri političkih rivala, koji su unisono ponavljali da je morao završiti u samoizolaciji nakon kontakta s tenisačem Novakom Đokovićem, za kojeg se ispostavilo da je bio pozitivan na COVID-19. Nisu pomagala ni objašnjenja epidemiologa da se uvjeti za samoizolaciju nisu stekli niti premijerovo priznanje da se već triput testirao i da je nalaz sva tri puta bio negativan. Politički rivali – potpuno očekivano, jer izborna je kampanja na vrhuncu – ostali su pri stajalištu da epidemiološke mjere za njega ne vrijede. „Nadriđoktori neće mi govoriti što ću raditi“, uzvratilo im je Plenković.

Buran politički tjedan obilježio je i porast broja zaraženih koronavirusom, povratak strožih mjera za državljane BiH, Srbije, Sjeverne Makedonije i Kosova pri ulasku u Hrvatsku, pojačana je zaštita zdravstvenih ustanova i domova za starije, a uvedena je i obveza nošenja zaštitnih maski u javnom prijevozu. Sve to događa se desetak dana prije izbora za Hrvatski sabor te je bilo neizbježno da naš razgovor s premijerom počne pitanjem vezanim za epidemiju.

S obzirom na to da se virus ubrzano širi i povećava broj zaraženih, razmišlja li Stožer o povratku strožih mjera kakve smo imali prije nekog vremena?

Zahvaljujući pravovremenim mjerama i odgovornom ponašanju građana, pobijedili smo COVID-19 u prvom poluvremenu. Imali smo rapidno smanjenu brzinu zaraze, s malim brojem zaraženih ljudi. Odlučili smo postupno reaktivirati gospodarstvo, što podrazumijeva i otvaranje granica, u prvom redu prema zemljama koje su imale povoljnu epidemiološku situaciju. Došlo je do cirkulacije ljudi i porasta broja zaraženih, i to je upozorenje da se i dalje moramo pridržavati mjera. Većina slučajeva u kojima se pojavio COVID-19 odnosi se na dolazak virusa iz nekih drugih zemalja. Nakon toga nastala je

lokalna transmisija i to unutar obitelji ili ljudi koji provode puno vremena zajedno. U fazi suživota s virusom moramo balansirati između gospodarstva, društvenog života i zaštite života i zdravlja stanovništva. Sve države članice EU odlučile su se od 15. lipnja otvarati jedne prema drugima, čak i one koje imaju mnogo veći broj zaraženih nego mi. Primjerice, Francuska ima drugi krug lokalnih izbora 28. lipnja, a broj zaraženih viši je od 500 na dan. Poduzeli smo potrebne mjere i pokrenuli aplikaciju Enter Croatia kako bismo omogućili turizam u sigurnim uvjetima. To se pokazalo uspješnim, jer zasad, kad gledamo podatke, imamo više od 250.000 turista koji trenutačno borave u Hrvatskoj unatoč ovakvim okolnostima. Stožer civilne zaštite i epidemiolozi analiziraju situaciju i pripremaju odgovarajuće mjere. Pooštrili smo mjere u zdravstvenim ustanovama te u domovima za starije i nemoćne osobe, kao i u javnom prijevozu. Sustav je postavljen tako da brzo gasimo sva žarišta.

Istodobno s pogoršanjem epidemiološke situacije, u izbornoj kampanji postavilo se pitanje treba li ove izbore odgoditi. Prema tumačenju stručnjaka za ustavno pravo, izbori bi se mogli odgoditi jedino ako bi predsjednik Republike, na prijedlog Vlade, proglasio izvanredno stanje u državi. Je li moguć takav scenarij?

Takav scenarij nije realan. Dvije su okolnosti zbog kojih smo procijenili da je početak ljeta najbolje vrijeme za izbore. Saslušali smo mišljenja članova Znanstvenog savjeta u kojem su epidemiolozi, infektolozi i stručnjaci, koji znaju kakva je moguća dinamika ovakvih pandemija. Procjena je da je veća vjerojatnost da će se drugi val širenja zaraze dogoditi najesen nego u ljetnim mjesecima, kad su respiratorne bolesti kao što je COVID-19 nižeg intenziteta. Drugo, odluka da poslije predsjedanja Vijećem Europske unije idemo na izbore po novi legitimitet hrvatskih birača donesena je zato da imamo stabilnu Vladu i parlamentarnu većinu, koja će se od jeseni uhvatiti u koštac s ekonomskim oporavkom i pitanjem javnozdravstvene sigurnosti. Predsjednik Republike imao je na raspolaganju četiri nedjelje za raspisivanje izbora – od 21. lipnja do 12. srpnja. Nismo razgovarali o tome da bismo odgađali izbore niti se o toj temi raspravljalo u stranci. To nije službeni stav

ni Vlade ni stranke. Izbori će se održati 5. srpnja.

HDZ kampanju dobrim dijelom temelji na vama i vašem rejtingu, pa u skladu s time naglašava da su birači pred izborom – vi ili Bernardić. I da neiskusni Bernardić nije rješenje. Želite li reći da on nije kompetentan za vodenje Vlade?

Prije svega, HDZ kampanju temelji na strategiji koja se zove „Sigurna Hrvatska“. To je program za „drugo poluvrijeme“ – jer mi

očekujemo i drugi mandat – u kojem našim sugrađanima nudimo sigurna radna mjesta, plaće i mirovine, sigurne granice, kvalitetnu apsorpciju europskih sredstava, koju osiguravamo u kontaktu s našim partnerima na razini Europske unije i to u dvostruko većem iznosu od onog koji smo imali u posljednjih sedam godina. Prema trenutačnom prijedlogu Plana oporavka i novog europskog proračuna, riječ je o 22 milijarde eura koje će Hrvatskoj pomoći u gospodarskom opo-

ravku i brzem razvoju. Zato hrvatskim biračima nudimo izbor: je li bolje za Hrvatsku da je vodi netko s iskustvom poput nas ili da je vodi netko bez ikakva iskustva u izvršnoj vlasti, kao što je predsjednik SDP-a. Neće nitko treći doći u poziciju da postane premijer, to je sasvim jasno. Odbacujem one ucjenjivačke komentare o premijerskom mjestu koji ponavljaju priču Mosta iz 2015. godine. U kampanji 2016. rekao sam vrlo jasno: nema teorije da Hrvatsku demokratsku zajednicu, koja će



Za Hrvatsku je važno da najesen ima stabilnu Vladu kako bi mogla učinkovito suzbijati širenje koronavirusa i kako bi poduzela mjere gospodarskog oporavka



pobijediti na izborima, ucjenjuje neka stranka s manje mandata od nas i da nam određuje tko će biti premijer. Ta se vježba pokazala lošom i mi smo kao stranka izvukli pouke iz nje još 2016. godine. Što se toga tiče, situacija se nije promijenila niti će se promijeniti. Hrvatski birači trebaju odlučiti hoće li premijer biti gospodin Bernardić ili ja. Vjerujem u pobjedu na izborima.

I Restart koalicija nudi sigurna radna mjesta, veće plaće... Mo-

žete li zamisliti Bernardića na čelu Vlade?

Mi ćemo pobijediti pa on neće moći biti premijer.

No Bernardić najavljuje da će se u izvršnoj vlasti oslanjati na jaki tim, čime sugerira da će državom upravljati timski. Može li se tako voditi Vlada? Koliko je premijer samostalan u odlučivanju, odnosno koliko njegove odluke ovise o savjetnicima, određenom gremiju?

Postoji samo politička odgovor-

nost, ali razumijem da se on zbog nedostatka iskustva želi osloniti na tim. Što se tiče timova, mislim da su nositelji izbornih lista i kandidati HDZ-a ugledni i priznati ljudi koji su se dokazali i u izvršnoj i u zakonodavnoj vlasti. Rezultati koje smo ostvarili dovoljna su potvrda razlike u odnosu na SDP i njihov tim. A da odluke donose neki savjetnici u sjeni, to jednostavno tako ne ide. Premijer se svaki dan sučeljava s problemima i svaki ih dan rješava koliko god oni bili teški i neplani-

rani. Mi smo stekli zavidno iskustvo u rješavanju kriza, a rješavali smo ih na korist hrvatske države i hrvatskog društva. Više vrijedi zdrav ekonomski rast od tri posto sa smanjenjem javnog duga nego neki veći rast koji povećava dug. Za vrijeme naše Vlade prosječne su plaće rasle 1150 kuna, minimalna plaća za gotovo 100 eura, a mirovine za 12 posto. Želimo nastaviti voditi zemlju.

U zaoštrenoju izbornoj retorici Škoru nazivate šarlatanom. Nije

li to previše uvredljivo za osobu s kojom biste mogli pregovarati o sastavu buduće Vlade?

A što gospodin Škoro govori o meni? Tko je on da određuje HDZ-u tko će biti premijer? Je li čovjek bio član HDZ-a? Jest. Je li bio saborski zastupnik pa izašao iz Sabora jer mu je bilo preteško? Jest. Je li bio generalni konzul u Pečuhu, gdje ga je stavila HDZ-ova vlada? Jest. Je li se okružio ljudima koji su bili na listama HDZ-a? Jest. I sad su veći Hrvati od nas. Je li to sukus njihove politike? Što to oni nude da bi bili veći Hrvati nego Tomo Medved, Zdravka Bušić ili ja? Ta teza da su oni izvorni HDZ jednostavno ne stoji. To treba raščistiti i ljudima jasno reći da nema nikakve agende otprije trideset godina koju HDZ nije realizirao. Ovo je 2020. i Hrvatskoj u novim izazovima trebaju lideri koji neće govoriti floskule i koji će znati kapitalizirati položaj Hrvatske u Europskoj uniji. Naš koncept novog modernog suverenizma podrazumijeva snažnu Hrvatsku, čije državne institucije imaju snagu i otpornost suočiti se sa svim ugrozama i krizama, te Hrvatsku koja koristi sve prednosti svog kvalitetnog i utjecajnog međunarodnog položaja.

SDP-ova koalicija računa na više od 60 mandata, Domovinski pokret na više od 20, a vi ste na početku kampanje najavili da idete po još bolji rezultat nego 2016. godine. Na koliko saborskih mandata zapravo računa HDZ?

HDZ računa da će biti pobjednik ovih izbora, da će dobiti mandata koliko smo dobili i prošli put. Smatram da ćemo, sa svim postignućima i s programom „Sigurna Hrvatska“, dobiti povjerenje hrvatskih birača.

Hoćete li nakon izbora najprije razgovarati s Domovinskim pokretom o sastavljanju Vlade ili s nekim drugim?

Vratimo se na predsjedničke izbore. Ako kandidat s desnog dijela spektra dođe i kaže: „Ja ću između 1 i 2 glasati za 3“, to znači da mu nitko nije dovoljno dobar. Kakva je to odgovornost kad kaže da mu nitko nije dovoljno dobar kao on i da birači križaju listiće?! Bilo je sto tisuća prekrštenih listića. To je bilo orkestrirano uništenje listića. Oni koji su htjeli razbijanje desnog biračkog tijela, pridonijeli su da se izabere Zorana Milanovića za predsjednika Republike. No, da se razumijemo, HDZ-u je najveći politički protivnik SDP sa

Nastavak na 24. stranici

Andrej Plenković ističe da nijedna stranka nema kredibilitet poput HDZ-a da državu može voditi u normalnim i kriznim situacijama

BORIS ŠČITAR



svojom kobasičastom koalicijom, koji nema dovoljno snage ići samostalno na megdan s HDZ-om. Mi idemo u koaliciju i partnerstvo s hrvatskim građanima. Oni su nam glavni partner, od njih tražimo povjerenje. Postoje i ucjenjivači, koji dva tjedna unaprijed pretendiraju biti akteri koji će ucjenjivati HDZ kao najjaču političku snagu. Koji je njihov doprinos u posljednje četiri godine? Bili su i akteri u vlasti pa su prebjegli s naših lista u oporbu: Zekanović, Hasanbegović, Esih... Tko ih je tjerao?

Otišao je i Ivan Penava.

Da ne govorim o gospodinu Penavi koji je prevario birače. On se kandidirao za zamjenika predsjednika HDZ-a, a dva mjeseca poslije, nakon što ga je uvjerljivo porazio general Hrvatske vojske i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, kaže da se više ne bi igrao i da bi išao u drugi tabor. Nisu ti ljudi u Vukovaru postali gradonačelnici i vijećnici jer se zovu tako i tako, već zato što ih je podržao HDZ. Imamo novu i staru ekipu HDZ-a u Vukovaru predvođenu Nikolom Mažarom koja će ponovno dobiti povjerenje u Vukovaru, a ovi koji su otišli proći će kao i svi oni koji su otišli prije njih. Mi smo kao Vlada učinili najviše za Vukovar, više nego i za jedan drugi grad u Slavoniji. Ako je bio nezadovoljan, mogao je uzeti telefon i reći: „Čujte, ja bih išao negdje drugdje“, ali to se nije dogodilo.

Most šalje signale da bi mogao podržati manjinsku vladu uz uvjet da se promijeni Izborni zakon?

Ne znam kome oni šalju signale niti na čiju vladu misle. Imamo i mi ideje za promjene Izbornog zakona. Više sam puta izjavljivao da naš Izborni zakon dovodi do fragmentacije. Što se nas tiče, nema nikakvog problema u tome da ne bude predizbornih koalicija i da se podigne izborni prag.

Jeste li za to da se broj preferencijalnih glasova poveća na tri?

Nismo o tome razmišljali. Prema našem iskustvu, dovoljan je jedan preferencijalni glas. Jedan, dva ili tri preferencijalna glasa nisu presudni. To su teze onih koji nisu upravljali Hrvatskom. Bez stabilne parlamentarne većine nema donošenja odluka ni reformi, kao niti upravljanja u kriznim trenucima. Hrvatska nikad nije imala manjinsku vladu.

Jeste li spremni uvesti elektro-

Ne vidim potrebu za vladom nacionalnog spasa ili za velikom koalicijom. Mi smo spremni nastaviti ono što smo započeli

ničko glasanje kako bi se dijaspori olakšao izlazak na izbore?

Uvođenje e-glasovanja kompleksno je pitanje, za koje je potrebna i promjena Ustava Republike Hrvatske. Zasad samo jedna zemlja u EU, Estonija, potpuno provodi elektroničko glasanje. Države koje su to pokušale uvesti procijenile su da su rizici znatni. Posebno je pitanje i kako utvrditi da je baš određena osoba glasovala, odnosno je li netko u njezino ime glasao, uz pomoć njezine identifikacijske kartice ili na neki drugi način. To je pitanje za budućnost kada se za to steknu preduvjeti. Unatoč epidemiološkim okolnostima, naši će državljani moći sudjelovati na ovim izborima u 41 državi. Glasovanje u inozemstvu održavat će se dva dana, u subotu i nedjelju 4. i 5. srpnja, od 7 do 19 sati po lokalnom vremenu.

Kako gledate na mogućnost sastavljanja vlade nacionalnog spasa u slučaju dramatičnih okolnosti izazvanih pandemijom koronavirusa?

Ne vidim potrebu za vladom nacionalnog spasa ili za velikom koalicijom. U ovoj izbornoj kampanji želimo pokazati građanima tko je na političkoj sceni odgovoran, tko ima rezultate, a tko ih nema. Za vrijeme pandemije COVID-19 osigurali smo zdravstvenu sigurnost građana i stali iza radnika i poduzetnika kao nijedna Vlada prije. Jednako kao što svakodnevno slušamo nadriječnike iz Restart koalicije, koji kontinuirano podcjenjuju i ignoriraju stajališta epidemiologa, pa čak i iz vlastitih redova, u SDP-u su najprije podcjenjivali COVID-19, a zatim govorili da će biti 400 tisuća nezaposlenih. A zahvaljujući mjerama koje smo poduzeli trenutačni broj

osiguranika vratio se na razinu otprije COVID-19 krize. S obzirom na ovu epidemiološku situaciju, spremamo se za daljnje korake, za reaktivaciju, ali i transformaciju hrvatskoga gospodarstva te veću ekonomsku suverenost, što smo ugradili i u svoj program „Sigurna Hrvatska“.

Prema svim predviđanjima, najesen nas čekaju još izazovnija vremena: recesija, porast nezaposlenosti... Sastavite li novu Vladu, kako ćete reagirati na gospodarsku krizu?

Za Hrvatsku je važno da najesen ima stabilnu Vladu kako bi istovremeno mogla brzo i učinkovito suzbijati širenje zaraze koronavirusa u jesenskim i zimskim uvjetima i kako bi poduzela nužne mjere gospodarskog oporavka. Mi smo spremni nastaviti ono što smo započeli. Svojim smo

građanima pokazali da znamo voditi Hrvatsku jednako kvalitetno u gospodarski povoljnijim uvjetima i u kriznim situacijama. To je kredibilitet kakav nema niti jedna druga stranka u Hrvatskoj, osobito ne SDP, koji je krizu iz 2008. produžio do 2013. godine. To se ne smije ponoviti. O onome što ćemo raditi najbolje svjedoči sve što smo učinili proteklih nekoliko mjeseci. Uložili smo 30 milijardi kuna za funkcioniranje našega gospodarstva, a isplata kuna potpora većih od 5,3 milijardi kuna osigurali smo opstanak više od 103 tisuće poduzeća i obrta te omogućili isplatu plaća za gotovo 610 tisuća zaposlenih. Rezultat toga je da smo se ovih dana vratili na razinu zaposlenosti koju smo imali prije krize.

Preraspodjelom sredstava iz Programa ruralnog razvoja hrvatskim poljoprivrednicima na raspolaganju će biti 360 milijuna kuna potpora. Borit ćemo se za svako radno mjesto i za funkcioniranje gospodarstva, više ćemo se oslanjati na vlastite proizvodne sposobnosti i svima osigurati što normalniji život u uvjetima suživota s virusom.

Zajedno sa socijalnim partnerima, sada se izrađuju kriteriji za potporu za očuvanje radnih mjesta skraćanjem radnog vremena. Omogućit će se sufinanciranje razmjernog dijela plaće sukladno skraćenom radnom vremenu, a

S premijerom i predsjednikom HDZ-a



Naš koncept modernog suverenizma podrazumijeva snažnu Hrvatsku, čije institucije imaju snagu suočiti se sa svim ugrozama, te Hrvatsku koja koristi prednosti svog utjecajnog međunarodnog položaja

potpora je namijenjena svim sektorima za one tvrtke koje imaju više od deset zaposlenih. Nastavit ćemo pomagati najugroženije gospodarske sektore. Ono što će nam biti najvažnije jest svim građanima u potrebi osigurati socijalnu sigurnost, a u svemu tome Vlada će biti oslonac i partner, a odnos će se i dalje temeljiti na uzajamnom povjerenju.

Koliko bi vaša buduća Vlada imala ministarstava?

Imali bismo manje ministarstava nego sada.

Koji će biti prvi potezi vaše nove Vlade?

Poduzimamo sve ono što je potrebno da turistička sezona bude uspješna i da širenje virusa suzbijemo na najnižu moguću razinu. Među prvim potezima bit će donošenje sveobuhvatnog zakonskog okvira za Zagreb, koji smo pripremili na cjelovit način, uz donošenje interventnih mjera za smještaj sugrađana i popravak hitnih oštećenja. Uspostavit ćemo okvir za osiguranje nove likvidnosti gospodarstva novim mjerama: intenziviranjem investicijskog ciklusa i dodatnim sredstvima u iznosu od 10 milijardi eura iz Instrumenta za oporavak EU. Instrument je osmišljen radi potpore državama članicama EU za ulaganja i reforme u prevladavanju krize izazvane pandemijom koronavirusa te očekujemo njegovo skoro usvajanje na razini EU i korištenje prvih sredstava već najesen. Već u srpnju očekujemo ulazak Hrvatske u Europski tečajni mehanizam II, što je posljednji korak prije ulaska Hrvatske u europodručje. Nastavit ćemo raditi na postizanju ekonomske suverenosti Hrvatske koja uključuje samodostatnost u proizvodnji hrane i energije, a prvi korak u tom smjeru bit će nova dugoročna strategija za razvoj poljoprivrede. Nakon već provedenih 9 milijardi kuna poreznih rasterećenja građana i poduzeća, ići ćemo još dalje s poreznom reformom kako bismo povećali osobnu potrošnju, zaposlenost i investicije.

Hoćete li ustrajati na povratku Ine u državno vlasništvo? Neki stručnjaci, među kojima je i Davor Štern, tvrde da to više nema smisla.

Upravo suprotno od ovoga što navodite. Cijene nafte i vrijednosti naftnih kompanija su na povijesno niskim razinama i nastavak ovog procesa ima smisla. To je i strateško opredjeljenje ove

Vlade, ali i dio našeg predizbornog programa, kao važna komponenta postizanja energetske samodostatnosti. Prije nekoliko tjedana dobili smo preliminarno izvješće investicijskog savjetnika o poslovanju kompanije i njezinoj vrijednosti, ministar Čorić susreo se s MOL-om da se razjasni što još treba učiniti i analizirati da se to izvješće finalizira. Finalno izvješće očekujemo krajem srpnja.

Kad će šefovi vlada zemalja Europske unije završiti pregovore o fondu za oporavak od korona-krize? Neke članice smatraju da je za Hrvatsku predviđena previsoka svota.

Hrvatskoj su u sljedećem razdoblju iz Plana oporavka EU te novog europskog proračuna namijenjene 22 milijarde eura, što je dvostruko više nego u prethodnih sedam godina. Da bi se to realiziralo, potrebno je imati vladu koja zna što radi. Četiri zemlje htjele bi da u tom fondu bude manje bespovratnih sredstava jer su njihove ekonomije otpornije, a s druge strane je većina zemalja kojima je COVID-19 ozbiljno narušilo gospodarstvo i koje žele pomoć. Mislim da ćemo naći dobar kompromis. Sredstva za Hrvatsku bit će sigurna.

Kako komentirate najnovije izbore u Srbiji, na kojima su Hrvati ostali bez predstavnika u parlamentima i Srbije i Vojvodine? Tomislav Žigmanov, čelnik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, žali se da ga je Zagreb ostavio na cjedilu.

Podržavali smo hrvatske predstavnike u nastojanjima da se ponovno izaberu u Narodnu skupštinu Republike Srbije. S predsjednikom Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini Tomislavom Žigmanovom imamo redovit dijalog te dajemo punu potporu jačanju položaja hrvatske manjine u Srbiji. Nažalost, međunarodni sporazum o uzajamnoj zaštiti manjina, o fiksnoj zastupljenosti, Srbija još nije ispoštovala. Mi ćemo u idućem razdoblju inzistirati da predstavnici hrvatske manjine imaju zajamčen barem jedan mandat u Narodnoj skupštini Srbije. Nema niti jednog razloga da se to važno načelo reciprocitetno ne provede i u Srbiji. Osim toga, Hrvatska će ustrajati na rješavanju pitanja nestalih iz Domovinskog rata kako bi obitelji nestalih i poginulih dobile svoju zadovoljstinu i konačno saznale sudbinu svojih najmilijih. To su pitanja od najveće važnosti. ●



Zdravka Bušić

ili Tomo Medved sad bi trebali biti manji Hrvati od, recimo, Penave koji je prevario birače. Čovjek se kandidirao na izborima unutar HDZ, a onda se sjetio da se više ne želi igrati

